

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Krasznai István ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, ... jogtanácsos által képviselt ... (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. december 5. napján meghozott, 26.P.23.505/2006/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 (ötszázezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

A peres felek az első- és másodfokú költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 60.000 - 60.000 (hatvanezer - hatvanezer) forint kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette becsülethez, emberi méltósághoz és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát az általa sugárzott márciusi adásában közölt riportban foglaltakkal. A jogsértés miatt kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását és elégtételadásra kötelezését, valamint 1 millió Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésében is kérte marasztalni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes a perbeli jogosultságát arra hivatkozással, hogy a műsorban a felperesre vonatkozóan nem hangzott el tényállítás.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa ...-én sugározott „...” című műsorban azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes választási csalással törekszik megszerezni a ... megye ... számú választókörzetében az országgyűlési képviselői mandátumot. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy a ... című műsor következő adását közvetlenül megelőzően a képernyőn való szöveges megjelenítéssel, kommentár nélkül tegye közzé az ítélet rendelkező részének a jogsértés megállapítására vonatkozó részét, sajnálkozásának kifejezése mellett. Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 800.000.-Ft-ot, valamint 36.000.-Ft perköltséget, amely a felperesi képviselő munkadíját terhelő áfát is magában foglalja. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 12.000.-Ft, az alperest, hogy 48.000.-Ft kereseti illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a sérelmezett műsorrészlet azzal foglalkozott, hogy a nagykatai ... tagok a központi pártvezetés munkáját kritizálták, tevékenységükre megjegyzéseket tettek. Tudatták azt is, hogy személyes tapasztalataik folytán tudnak arról, hogy a korábbi választás alkalmával az ... akkori jelöltje csalással, láncszavazásos módszerrel szerezte meg a szavazatok többségét. Beszámoltak arról is, hogy tudomásuk van róla, hogy ... évi választásokon is hasonló módszert kíván alkalmazni az A közlések mellett a felperes felismerhető képmását mutatta be az alperesi műsor egy helyileg alkalmazott választási plakáton. Az adásban szó volt arról is, hogy a helyi párttagok a felperes jelöltként való állítását nem támogatták. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy mindebből a néző arra következtethetett, hogy a felperes tudomásával valamilyen választási csalás készülődik, bár a megszólalók a párt központi irányítását kritizálták, de tény volt az, hogy a vezetés bizalmát a felperes bírta a miniszteri posztja, illetve a jelöltállításának okán. A műsorban elhangzottakból a néző bizonyos lehetett abban, hogy a vezetésnek, illetve a felperesnek tudomása volt a csalás előkészítéséről. Mindezek alapján nem fogadta el az alperes azon védekezését az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem érintett a kérdéses közlésekkel. Rámutatott, hogy a televízióadás esetén a szöveg nem választható el a vizuális megjelenítéstől, a kettő összetartozása a néző érdeklődésének felkeltése érdekében egységes. A nyilatkozók nem említik a felperest, de az alperesi szerkesztő tevékenység folytán a szöveg szerves egységet képez a képpel, mely utóbbit az alperes rendelte a szerkesztett szöveghez. Tehát a felperes keresethozási joga fennáll. Az alperes a riportálányok által elmondottak valóságtartalmát a perben nem igazolta, egyéb forrásból sem voltak azok bizonyítottak, így valótlan tényállításokról volt szó. Az alperes általi közlések módja a híresztelés módszerét jelentette. A közlés alkalmas volt arra, hogy a felperes személyének értékelését hátrányosan befolyásolja. Elfogadta a felperes hivatkozását, miszerint nem csak a sérelmezett nyilatkozatrészek, hanem a műsor szerves egésze, szerkesztési jellege miatt jelentett jogsérelmet a felperes számára. Ennek megfelelően megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsület és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jog tekintetében szükségtelennek ítélte a megállapítást, mivel olyan jellegű alapjogról van szó, amelyből valamennyi személyiségi jog levezethető, a speciális jog sérülése esetén az általános jog sérelmének megállapítása pedig szükségtelen. A jogsértésre tekintettel rendelkezett az objektív jogkövetkezményekről (Ptk. 84. § (1) bekezdésének b) és c) pontja).

A felperes személyes előadásában foglaltakra tekintettel a felperest ért sérelmek kompenzálása érdekében a nem vagyoni kártérítés alkalmazását indokoltak tartotta, mértékét pedig a jogsértés módja és a felperes által kifejezetten a személyét ért sérelmek jellege alapján állapította meg. Kifejtette, hogy a felperes mandátumszerzésének elmaradását nem lehet közvetlen oksági összefüggésbe állítani az alperesi magatartással, mivel a választók befolyásolása a pártok és a sajtó által rendkívül összetett folyamat, ezért ezt a ténytet nem vonta az értékelés körébe. Nem adott helyt az alperesi bizonyítási indítványnak, mivel a jogsértés tényét nem befolyásolta az, hogy az ...-n belül volt-e nézeteltérés a jelöltállítás szempontjából. Az alperesi adás ezt a kérdést a nyilatkozók előadásának közvetítésével érintette, de kizárólag a felperes képmását mutatta be.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta, hogy a műsorból megállapítható, hogy a ... évi események vonatkozásában fel sem merült a felperes személye, még az akkori győztes képviselő érintettsége sem. A ... évi országgyűlési képviselői választások előtt nyilatkozó két férfi, helyi tagszervezeti tagok nem állították, de még csak nem is utaltak arra, hogy amennyiben „a múltban bevált” módszert alkalmazta a párt jelöltje, akkor abban a felperes érintett lenne, akár úgy, hogy a csalást szervezi, irányítja, akár úgy, hogy csak tudomással bír róla. Vitatta azt a megállapítást, hogy a felperes utcai plakátjainak a képeken való feltüntetésével az a hamis látszat keletkezhett a nézőkben, hogy az aktuális jelölt választási csalásra törekszik. A műsorrészből látszik, hogy a helyi szervezet az, amely az adott párt győzelmét biztosítani igyekszik, nem pedig maga a jelölt. A négy évvel ezelőtti események párhuzamba állításával és annak a köztudomású körülménynek az ismeretében, hogy a jelölt győzelme érdekében nagyobb létszámú háttér csapat foglalkozik, megállapítható, hogy a felperes személyesen nem érintett a csalásban vagy annak kísérletében. A jogsértés megállapítása és ennek objektív szankciói tehát megalapozatlanok. Ugyanígy jogalap nélküli a nem vagyoni kártérítés is. A nem vagyoni kártérítés összegszerűségét eltúlozottnak tartotta az alperes. A felperes nem ajánlott fel bizonyítást a hátrányok igazolására, személyes meghallgatásán előadott tényekre alapította a bíróság a kártérítést azzal, hogy a köztudomással nem ellenkezik az abban megfogalmazott állítás.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. E körben eljárva megállapította, hogy az alperes fellebbezése részben alapos a következők miatt.

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, ugyanakkor az 59. § a jóhírnév alkotmányos védelmét is biztosítja. A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is, a (2) bekezdés alapján a

jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tény hamis színben tüntet fel.

Általános személyiségi jogi perekben is alkalmazni kell a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg sajtó-helyreigazítási eljárásokra kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokat. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása alapján a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. Az egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a perbeli műsorban a felperes fényképének megjelenítése és az ezalatt elhangzott szöveg egyértelműen összefüggésbe hozható volt. Az elsőfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának megfelelően értékelte a műsor anyagát, amikor megállapította, hogy a képi megjelenítés és az adásban elhangzottak összetartoznak, és alkalmasak olyan hamis látszat keltésére, miszerint a felperes választási csalással igyekszik megszerezni ... megye ... számú választókörzetében az országgyűlési képviselői mandátumot. Ennek megfelelően a felperes érintettsége egyértelműen megállapítható volt, a közlés pedig hamis látszatot keltett, amely sértő tartalmat hordozott a felperessel kapcsolatban, így tehát az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett a jogsértés megállapításáról a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, a b) pont és c) pont alapján pedig a további jogsértéstől való eltiltásról és elégtételadásra kötelezésről.

A felperes alappal terjesztett elő igényt a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése valamint a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja alapján nem vagyoni kártérítés iránt. A fentiekben megállapított jogsértés ugyanis nyilvánvaló módon alkalmas volt a felperes személyének hátrányos társadalmi megítélése kiváltására. Ugyanakkor a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak találta, azt 500.000.-Ft-ban tartotta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy a felperes a bekövetkezett hátrányok vonatkozásában személyes előadást tett, azonban ezen túlmenően további bizonyítási indítványa nem volt. A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként elfogadható volt az, hogy hátrányok érték a felperest a közöltek miatt. A felperes - alperes által nem vitatott - előadását elfogadta ezzel kapcsolatban a vele szemben történt megnyilvánulások vonatkozásában, azonban ezen túlmenően a felperes nem tudott bizonyítani olyan közvetlen okozati összefüggést a választási eredmény vonatkozásában, ami a magasabb összegű nem vagyoni kártérítést indokolta volna. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a nem vagyoni kártérítés összegét 500.000.-Ft-ra leszállította.

Az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra.

Budapest, 2008. június 19.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. . Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő